

IN HET ZWEET UWS AANSCHIJNS ZULT GIJ MINERALEN VERZAMELEN:

SAINTE-MARIE-AUX-MINES 2017 – HET RELAAS VAN EEN OVERLEVENDE

Onze tijd is er een van extremen – en niet op zijn minst wat het weer betreft. Was juni 2016 nagenoeg totaal verzopen, dan zal dezelfde maand in 2017 geboekstaafd blijven als een van de heetste en droogste die we in onze contreien ooit mochten ervaren. Positief bekeken: verleden jaar beleefden moerasplantenkwekers hun beste seizoen ooit, maar dit jaar zijn de cactus- en andere woestijnplantentelers aan de beurt om fortuin te maken. Elke dag is al heter dan de andere en het heeft al weken niet geregend. De gouverneur van West-Vlaanderen heeft in al zijn wijsheid (?) – stel je hem voor, mijmerend aan de rand van zijn zwembad, op zijn biljartlakengroen gazon – beslist dat de boeren in zijn Westhoek hun bloemkolen niet meer mogen beregenen met water uit openbare waterlopen (met Spa Reine mag tot nader order nog wél).

En in Sainte-Marie-aux-Mines is het allesbehalve beter. Onderweg, op woensdagmorgen in alle vroegte, belooft de Franse weerman “un soleil de plomb” en ter plaatse wordt het “genieten” van helse temperaturen tot ver in de dertig terwijl de nacht nauwelijks enige afkoeling brengt. Van de meegebrachte lunch schiet niet veel eetbaars meer over: het brood is ei-zo-na geroosterd, de kaas is tot smeerkaas verworpen, de zachte snoepspinnetjes zijn getransformeerd in één massieve rubberspin, de cola flirt met zijn zelfontbrandingspunt en uiteindelijk hou je er ook zelf een lichtbruin korstje aan over. Vooral het frequent pendelen, beladen als een pakezel met nieuwe aanwinsten, onder een brandende zon, over de stoffige paden naar de wagen op een parking aan het einde van de wereld is een helse job. 's Avonds heb ik me zelden nog zo uitgeteld gevoeld en mijn vingers wijzen pijnlijk verkrampt oncontroleerbaar alle windrichtingen uit door het overdag opgebouwde electrolytentekort: pas na drie liter cola is mijn vochtbalans weer enigszins in evenwicht. Op de centrale rotonde van Sainte-Marie heeft de overheid een mistgenerator geïnstalleerd waar water via fijne sproeikoppen onder druk wordt verneveld, maar dat brengt hoogstens wat kortstondig soelaas. Ik hou er mij veiligheidshalve maar ver van af want als ze hun apparatuur niet voorafgaand grondig hebben gereinigd is dit het ideaal scenario voor het verspreiden van legionairsziekte en als je dat te pakken hebt ben je nog lang niet thuis. Échte afkoeling vind je pas in de publieke toiletten in de catacomben van het Lycée maar als je je daar te dikwijls laat opmerken kunnen mensen over jou wel eens heel vreemde dingen gaan denken. De heetste plaats van de beurs is dan weer de zuidkant van de grote zaal Val Expo waar de zon ongenadig de witte muren blakert: de eerste outfit die je hier voorbijkomt is er een met Marokkaanse fossielen die heel toepasselijk de naam “La Porte du Sahara” draagt. Verder hebben de inrichters hier enkel nog enige verkopers uit Roemenië en Bulgarije bereid gevonden om – weliswaar zonder veel enthousiasme – te proberen voornamelijk pyriet op matrix à la Ambas Aguas te slijten aan het twintigvoudige van wat ze waard zijn (na drie dagen is er nog geen enkele verkocht), met daartussenin nog wat verdwaalde synthetische chroomaluminiumspecimens. Kortom: qua temperaturen is dit een beurs om nooit te vergeten. Werd de mens ooit veroordeeld tot het werken in het zweet zijns aanschijns (Genesis 3, vers 19) dan blijkt hier in Sainte-Marie overduidelijk dat mineralen verzamelen daar deel van uitmaakt.

Analoog aan voorgaande jaren start mijn beurs op woensdagmorgen – maar laat mij meteen even duidelijkheid scheppen omtrent wie wanneer toegang krijgt. De officiële site stelt weliswaar formeel dat donderdag en vrijdag voorbehouden zijn voor professionelen, die zich aan de balie moeten aanmelden voorzien van een gedocumenteerd bewijs van hun professionele activiteit - zoals BTW nummer, businesskaartje of officieel registratiedocument. Behoorlijk restrictief dus - maar in de praktijk blijkt dat vereiste “gedocumenteerde bewijs” eenvoudigweg beperkt tot een via het net aangekocht toegangsbewijs of tot de nodige bankbiljetten om een toegangsticket ter plaatse aan te schaffen. Professionals kunnen bovendien ook nog eens “early access” krijgen op woensdag – de

gevraagde accreditatiedocumenten beperken zich ook hier weer tot een voorbesteld ticket óf vijftig harde Euro's voor een vijfdaags toegangsbewijs (dat dan wel enkel te koop is aan kassa 2 aan het Parc Jules Simon). Laat je dus vooral niets op de mouw spelden: mits de nodige harde cash kan eender wie zonder probleem op de beurs terecht vanaf woensdag – eerder langskomen op maandag of dinsdag heeft weinig zin aangezien de meeste verkopers dan nog volop aan het uitpakken zijn.

Laten we onze wereldwijde mineralentrip ditmaal starten in Azië. Het aanbod uit China gaat de laatste jaren in alsmear dalende lijn. Veel Chinese dealers zijn dit jaar niet eens meer opgedaagd en er valt amper iets nieuws te rapen. De nieuw aangevoerde specimens auripigment uit Nandan, Guangxi moeten eerder als erts worden beschouwd: hier zijn op zijn best nog enkel de restanten van kristallen te herkennen maar die moeten origineel toch wel heel groot zijn geweest. Voeg daarbij nog twee nieuwe calciëten uit Longyan, Fujian en het lijstje van nieuwigheden is afgewerkt: eentje met afgeplatte, roodbruine pagodegewijs gestapelde romboëders (wat overigens al door Yuwen Li op Minerant werd aangeboden) en eentje met grotere geelbruine fantoomrhomboëders met duidelijk gebogen ribben op chaledoon. In tegenstelling tot verleden jaar zijn de oude gerecycleerde specimens voor het merendeel van een zeer bedenkelijke kwaliteit. Ik moet mij ditmaal dan ook noodgedwongen beperken tot drie stuks: twee arsenopyrietten uit Huanggang, Binnen Mongolië - de ene op löllingiet- en de andere op stannietmatrix – en een klein handstuk inesiet uit Fengjiashan, Hebei waarvan thuis blijkt dat de overvloedig aanwezige begeleidend bruinrode kristalletjes niets minder zijn dan ... hubeiet: two for the price of one, van een aangename verrassing gesproken! Kwantitatief gezien valt mijn China-oogst dus eerder mager uit: ik heb ooit (veel) betere jaren gekend. The Chinese party is over!

Uit het naburige Laos wordt azuriet mét of zonder malachiet uit de Khanong open pit (Sepon Mine) aangeboden: specimens met goedgevormde kristallen van een uitstekende kleur en glans. Vorige jaren was de aanvoer – nagenoeg exclusief via Chinese dealers – uitermate beperkt en ik viste dan ook iedere keer achter het net. Dit jaar kom ik echter ruimschoots aan mijn trekken. Dergelijke (doorgaans ook nog eens vrij grote) stukken van uitstekende kwaliteit zijn uiteraard aan de duurdere kant maar toch ben ik ervan overtuigd dat je hier nog altijd een significant betere deal krijgt dan met pakweg de momenteel zwaar overprijsde Milpillas azuriet.

In tegenstelling tot China blijft mineralogisch India jaar na jaar verrassen: er lijkt hier wel geen einde te komen aan het aantal combinaties, variaties en permutaties die je met de begrippen mineraalsoort, kleur en kristalvorm kunt verzinnen. Na vele jaren geduldig wachten slaag ik erin op woensdagmorgen vroeg en nét voor de neus van Berthold Ottens bij Spark Minerals een goed én betaalbaar specimen bariet uit Chalisgaon, Aurangabad te bemachtigen. Voor de Deccan is dit een echte zeldzaamheid – het is meteen ook het enige specimen dat ik op deze beurs zal vinden. Vergeleken met veel andere barieten ziet het er niet erg indrukwekkend uit: een weliswaar puntgaaf maar verder pretentieloos waterhelder tafelvormig kristal van 8 centimeter zijde dat op het eerste zicht van eerder waar zou kunnen afkomstig zijn, ware het niet dat enkele stilbietkristallen aan de basis de échte herkomst verraden - this is the real McCoy! De meeste Indiërs in de zaal Val Expo weten na al die jaren zo ongeveer wel dat ik steeds aan het speuren ben naar mineralogische eigenaardigheden en ze putten zich dan ook uit om hun nieuwigheden voor te stellen. Large Wings International biedt maar liefst drie nieuwe vormen van apophylliet aan: grasgroene (celadoniethoudende), scherp beëindigde, volledig opake uit de Alandi Quarry in Aurangabad; grijsgroene (terug celadoniet), geblokte, nagenoeg vierkante floaters uit Sakur, Maharashtra en idem dito maar dan rood gekleurd uit Pandulena, Nashik. Bij Omsai Minerals vind je uit de Eklara groeve, Nashik ongelooflijk heldere apophylliet (naast nog wat verdwaalde stilbiet) op een matrix die donkergroen tot zwart gekleurd is van de celadoniet – daarbij is het net of die celadoniet in donkere wolkjes in de basis van de apophyllietkristallen is gegroeid (de werkelijkheid is natuurlijk net andersom) wat in een heel apart effect resulteert. “Candystick” apophylliet met stilbiet wordt

doorgaans aangeboden als waterheldere kristallen maar ditmaal vind ik ook een (vanadium)groene variëteit uit Jalgaon, Maharashtra. De reeks nieuwigheden wordt afgesloten met een wel zeer speciale geelbruine fluorietvorm uit Burhanpur, Madhya Pradesh: de halfronde “spiegeleieren” kent onderhand wel iedereen maar heb je ooit al eens een .... fluorietworst gezien (jawel, ter grootte van een flinke Luikse pens)?

Verschillende dealers bieden de nieuwe gele bruciet uit Kharan, Balochistan, Pakistan aan maar wat daarvoor wordt verlangd is toch echt wel van de pot gerukt: meerdere honderden voor een vormeloze gele massa niet groter dan een kleine kinderhand en waarop niet de minste kristallisatie te bespeuren is. Zelfs voor splinters ter grootte van een vingernagel worden hier nog tientallen Euro's gevraagd: voor dergelijke massahysterie pas ik.

Eveneens schromelijk overprijsd zijn de chalcedoonaggregaten uit Mamuju, Sulawesi, Indonesia: clusters van kleine bolletjes, meestal amethyst-violet maar soms ook grijs, groen, bruin en zelfs irridescent. Die dingen zijn al enkele jaren bekend als “grape agate” en vorig jaar kocht je nog een goed handstuk voor pakweg vijftig Euro. Sindsdien zijn echter foto's gepubliceerd van “superspecimens” (?) die met vier beduidende cijfers geprijsd waren en daarmee was het hek meteen van de dam. Bedenk echter dat – voor je voor zoiets honderden Euro's gaat neertellen - hiervan ettelijke tonnen zijn opgescheept op een of ander strand in Sulawesi en naar o.a. Nederland uitgevoerd: vroeg of laat zullen die ook nog eens allemaal moeten verkocht worden...

Afrika is als volgende aan de beurt en daar zuigt Marokko dit jaar nagenoeg alle aandacht naar zich toe. Ik had een sterke opmars verwacht van mineralen uit de koperexploitatie van Bou Nahas, Oumjrane maar om een of andere reden heeft die zich niet kunnen doorzetten - het aanbod blijft hier grotendeels beperkt tot bariet maar dan wel met een rijke vormverscheidenheid. Van de vindplaats van de rode kwarts uit Tinejdad – twee jaar geleden een van dé Marokkaanse nieuwigheden - werd verteld dat die uitgeput was maar naar verluid zijn er nieuwe afzettingen gevonden. Die onderscheiden zich van de vorige door hun vrijstaande kristallen terwijl die in de vorige editie meestal in de matrix verzonken lagen. Uit Mibladen komt een nieuw type vanadinit: opeenhopingen van talloze kleine maar perfecte millimetergrote kristallen waarvan de kleur aan de variëteit endlichiet (het arseenrijke broertje) doet denken, maar aangezien arseen en Mibladen een niet zo voor de hand liggende combinatie vormen houden we het voorlopig veiligheidshalve maar op vanadinit tout court. Overigens is ook de zwarte kleur van de matrix (volgens verkoper “eghotite met imatite” – dyslectisch Berbers voor goethiet met hematiet?) voor deze locatie ongewoon: mijn vroegere werkhypothese dat vanadinit op zwarte matrix onveranderlijk uit Taouz moet stammen komt aldus danig op de helling te staan. Échte “endlichiet” uit Touissit vind je dan weer bij Ricci Massimo: een oud lot opvallend grote kristallen met een intrigerende metallische glans. Als ik mijn prijsnegotiatie daarover wil inleiden blijkt echter dat de vraagprijs van de vorige dag verdubbeld is en mijn opmerking daarover wordt eenvoudigweg weggewuifd. Ik heb de pest aan dergelijk praktijken en daarmee is voor mij elke verdere onderhandeling meteen afgesloten. De specimina titaniet op orthoklaas uit de regio Imilchil zijn onwaarschijnlijk rijk voorzien maar de prijs is helaas navenant. Bij sommige Marokkaanse dealers loont het de moeite om te informeren naar wat ze zo nogal onder de tafel verborgen houden: zo ontdek ik bij Adil Hassan – wij waren met onze MKA-expeditie nog bij hem thuis te gast in 2007 - enkele uitstekende stukken erythrien uit Bou Azer. Ik verzeker er mij van eentje met haarscherpe kristallen in een vuistgrote geode die zelf helemaal roseviolet kleurt van de ingebedde erythrien. Ook zijn goud-in-matrix specimina uit dezelfde regio zijn de moeite overwaard: met de oogloep zie je hoe de talloze schilfers en draden over de hele matrix verdeeld zitten en de prijs valt bovendien ook nog heel goed mee.

We maken de overstek naar Amerika. Voor het betere Peruviaans werk moet je bij Grover Pasiòn zijn. Wat hij pyriet van eerste kwaliteit noemt vind je hier nergens elders: uitstekend gevormde,

onbeschadigde centimetergrote kristallen met daarbovenop verspreid zo mogelijk nog beter gevormde sphalerietkristallen. Verder biedt hij ook uitstekende hutchinsoniet aan (een zeldzaam thallium/lood sulfozout) met begeleider auripigment uit Quiruvilca, Santiago de Chuco, la Libertad – bekend als 's werelds beste vindplaats voor dit mineraal. Ik stel me hier wel vragen omtrent de gevolge van de rationele bij een prijszetting waarbij de (volgens mij) mindere specimina het meeste kosten en omgekeerd – maar wanneer ik een handgrote plak dik bezaaid met millimetergrote kristallen de mijne kan maken voor een meer dan behoorlijke prijs zwijg ik maar wijselijk. Ook het zeldzame clinoatacamiet uit Lily, Ica (een monoklien polymorf van het orthorhombische atacamiet) staat op het programma – maar hier werden de beste specimina er blijkbaar al eerder afgeschuimd: wat overblijft blijkt hoofdzakelijk atacamiet te bevatten. Uiteindelijk slaag ik er dan toch nog in een goed specimen clinoatacamiet op chrysocollamatrix – dat bovendien ook nog geanalyseerd werd - op de kop te tikken bij Shannon & Sons. Maar de kers op de taart is wel Grover's nieuwe epidoot met axiniet uit Huarangal, Ica: grote specimina weelderig bezaaid met messcherpe axinietkristallen (naar de kleur te oordelen wellicht de mangano- variëteit) waar doorheen her en der pistachegroene epidootheuvels priemen. Moest er een trofee bestaan voor de beste nieuwe introductie op de beurs dan is dít de onbetwiste winnaar, een ware lust voor het oog, kortom: een mineralogisch orgasme. (let wel: in de puur overdrachtelijke zin van het woord – fysiek is niets waarneembaar, zeker niet met de slobberbroeken die ik gezien mijn lijftijd nu ongegeneerd mag dragen). In tegenstelling met wat zijn familienaam suggereert ziet Grover (Pasi6n) er nogal tam uit maar wanneer ik hem welgemeend feliciteer met zijn aanbod fleurt hij duidelijk op en groeit hij zichtbaar enkele centimeter. Als doorsnee Peruviaan is hij echter niet van de grootste zodat dat niet al te erg opvalt (ik weet het: alweer een politiek incorrect statement maar u mag gerust protesteren. De prijs voor deze nieuwe axiniet/ epidoot combinatie is niet min maar Grover laat zich zoals gewoonlijk niet pramen voor een meer dan behoorlijke discount. Later stel ik vast hoe een andere dealer een deel (en dan nog niet eens het beste) van dit lot heeft kunnen bemachtigen en dat nu ergens te velde probeert te slijten aan het drievoudige van wat Grover er zelf voor vraagt: kapitale fout als je het mij vraagt want dat soort bedragen wordt enkel betaald in Le Th6atre – de enige plaats op de beurs waar je goedgegelovigen vindt die bereid zijn dat soort totaal ongegronde meerprijs ook effectief te betalen.

Alle bovenstaande betekent nu ook weer niet dat je de mindere Peruviaanse dealers op de beurs mag verwaarlozen. Bij eentje daarvan - het type dat pyriet per kilo verkoopt, gewoon omdat het zo mooi glanst – spot ik in het verdomhoekje twee grote enigszins verdwaalde specimina die bedekt zijn met talrijke centimetergrote goedgevormde, mooi van elkaar geïsoleerde kristallen: de octaëdervorm overweegt sterk maar je kunt met het blote oog ook nog duidelijke invloeden zien van kubus, rhombendodecaëder en pentagondodecaëder. Bij Grover Pasi6n zou dergelijk stuk je vlot op enkele honderden euro's komen te staan maar hier koop ik er een aan de gangbare kiloprijs voor pyriet. Wanneer ik later voor vrienden – die ik hier doelbewust niet bij name noem, want ik wil hen niet in verlegenheid brengen doordat anderen te weten komen dat ik tot hun vriendenkring behoor – ook nog eens een prijs voor het tweede specimen wil negotiëren ruikt de verkoopster onraad en wil ze me een hogere prijs aanrekenen, maar dat is zonder de waard gerekend: ook dát mag uiteindelijk weg aan de pyriet-dagprijs.

Voor mineralen uit Bolivia moet je bij Peter Griss (Stones Unlimited) zijn - zeker nu Alfred Schreilechner, de andere Boliviaspecialist er de brui aan gegeven heeft. Zijn aanbod cassiteriet uit Viloco, La Paz is ronduit schitterend: dit is een van de weinige mineralen waarvan ik de indruk heb dat over de afgelopen jaren de kwaliteit steeg bij een dalende prijs. Maar op alle regels zijn uitzonderingen: in de San Antoniomijn werd recent één enkele goede geopend met cassiteriet op een arsenopyrietmatrix die zelf ook nog eens uitermate goed gekristalliseerd is, en daar hoort dan weer wél een stevig prijskaartje bij. Peter bood overigens al exemplaren uit dit lot aan op de recente Minerant.

Uit Brazilië worden laagsgewijs opgebouwde, goedgevormde kristallen ludlamiet op een matrix van ijzeroëliet aangeboden door Miroslav Rezar (Alanit). Het zou hier gaan om een recente vondst uit een mijn in de staat Amazonas die slechts twee maanden per jaar bereikbaar is en waarvan de naam nog niet is vrijgegeven: we horen hier in de toekomst beslist nog van.

Op mijn mineralogisch verlanglijstje staat al jaren een specimen met gave kristallen apatiet op matrix uit het legendarische Cerro de Mercado, Durango, Mexico. Ooit waren die dingen bijna gratis (ze werden vanwege hun nefaste invloed op de kwaliteit van het ijzererts met heelder emmers in de mijn uitgesorteerd door vrouwen en kinderen) maar de dag van vandaag vind je alleen nog maar óf losse kristallen óf beschadigde stukken. Uiteindelijk vind ik dan toch nog mijn droomspecimen bij Tesoros Naturales: drie onbeschadigde, goed beëindigde kristallen zij aan zij met centimetergrote octaëders van wat ooit magnetiet was. Het gebrek aan magnetisme wijst erop dat dit laatste ondertussen is omgezet naar goethiet of hematiet, maar dat vermag de vreugde niet te drukken.

En zo komen we uiteindelijk weer in Europa terecht. Er zijn weer heel wat Bulgarse verkopers die hun obligate galenietspecimens uit Madan aan de man hopen te brengen maar je kijkt hier beter uit naar de extra's die de beteren onder hen soms aanbieden. Ivan Pojarevski van Bulgarian Minerals and Gems verrast met twee indrukwekkende pseudomorfozes van kwarts na bariet uit de Chala-mijn: een heel solide waarbij de oorspronkelijke barietkristallen tot 15 centimeter de blikvangers zijn en een heel fragiele waarbij zich op de originele millimeterdunne originele barietplaatjes van vijf centimeter zijde een tweede generatie kleine kwartsnaaldjes heeft afgezet. De Chala-mijn is een actieve goudontginning die volgens Ivan momenteel geen afvaldumps meer heeft: nagenoeg alle erts wordt vermalen en uitgeloogd via het cyanide-procedé. Nagenoeg alle aangeboden Chala stukken zijn bijgevolg door mijnwerkers naar boven gebracht. Bij R&SH Minerals hebben ze van datzelfde Chala enkele mooie amethistspecimens – typisch is de violette kleur die hier in het centrum van de kristallen geconcentreerd zit. Er zijn ook weer enkele goede specimens waterheldere bariet uit Erma Reka maar in vergelijking met verleden jaar zijn de afmetingen daarvan aanzienlijk gekrompen en de prijs ongeveer verviervoudigd!

Gabor Koller brengt uit Hongarije zijn ondertussen welbekende groen fluorescerende (UV/SW) opaal-AN uit Tarcal. Hij presenteerde die eerder dit jaar met nogal wat bijval in Tucson en dat wordt nu onmiskenbaar in zijn (ongeveer verdrievoudigde) prijzen gereflecteerd. Uit de oude doos heeft hij ook zandcalciet floaters uit Miscolc: aggregaten van bolronde calciet-met-zand kogeltjes met een individuele doormeter van enkele millimeter tot ettelijke centimeter. Het is van Minerant 2008 geleden dat ik die nog gezien heb – toen werden ze hier binnengebracht door Oost-Europeanen.

Vasile Chinta uit Roemenië biedt de privé collectie van een vriend mijningenieur aan: een uitgebreide reeks specimens uit Ocna de Fier met o.a. granaten en een prachtig diopsied-museumstuk. Ook hier is snel handelen geraden want op woensdagavond is de hele suite al verkocht.

Dariusz Majcher heeft gewoontegetrouw weer een assortiment Lubin-mineralen bij: in vergelijking met vorige jaren is daar weinig nieuws bij maar toch weet hij altijd te verrassen met schitterende, nooit eerder geziene kristallisaties. Blikvangers dit jaar zijn wel zijn heel bizarre halietformaties: vrij grote aggregaten van spierwitte tot 3 centimeter grote driedzijdige “kerstboompjes”: nee, ik ben op dit ogenblik (nog) broodnuchter maar beter kan ik het niet omschrijven – je moet het zelf zien om het te geloven. Het blijft voorlopig speculeren hoe dergelijke kristallen gevormd zijn maar waarschijnlijk is “hopper”groei hierbij betrokken. De stukken zijn vrij groot en passen bijgevolg niet onmiddellijk in de gebruikelijke kunststofdozen - ik hoop alleen maar dat ze niet hygroscopisch zijn: MinDat rapporteert voor Lubin geen magnesiumzouten en dat stemt tenminste toch al tot hoop. Ook hier valt het weer op hoe sterk de prijzen zijn gestegen: het lijkt wel een natuurwet dat nieuwkomers die op Sainte-Marie (en elders?) tegen redelijke prijzen goed materiaal aanbieden gedoemd zijn om die prijzen al na enkele jaren significant te verhogen.

Andreas Ebeling is een nieuwkomer op de beurs. Het meest opvallende in zijn aanbod zijn de specimens manganiet uit Ilfeld in de Harz, the world's absolutely best voor dit mineraal: die dingen kregen in 2010 nog een uitgebreide review in The Mineralogical Record en zijn zelfs in de States zeer gewild. Andreas woont in Bad Lauterberg, dichtbij Ilfeld waar hij regelmatig de storthopen gaat prospecteren en daar is volgens hem nog heel wat te vinden -zijn manganietspecimens zijn daar een duidelijk bewijs van. Voorlopig zijn de prijzen nog (zeer) laag – maar hoelang zal dat nog duren?

Robles Minerales is een andere nieuwkomer, ditmaal uit Spanje. Volgens insiders is dit dé kenner/zoeker van mineralen in de regio Murcia in het algemeen en La Unión in het bijzonder, waar hij alle mijnen zou hebben bezocht. Hij introduceert zijn "barita bolas": bolvormige witte aggregaten van dunne parallelle tafels die enigszins aan de bariet van Mibladen doen denken (maar dan natuurlijk zonder de vanadinit!).

Laurent Schupp – die we dit jaar overigens op Minerant zagen debuten - is afkomstig uit de regio Sainte-Marie en hij biedt een selectie zelfgezochte Franse mineralen aan tegen eerlijke prijzen. Vooral zijn hematiet valt op: uit de Montroc fluorietmijn in de Tarn heeft hij twee verschillende vormen – één daarvan is de zogenaamde "velours" variatie waarbij heel kleine fijne naaldjes over een type "kidney ore" verdeeld zitten en wel zodanig dat het geheel er echt als donkerbruin fluweel uitziet. Aanraken is uit den boze want dan gaat de "velours look" onherroepelijk verloren. Ik ben echter vooral blij met zijn typische hematiet-specimens uit het Brézouard massief, hier in de onmiddellijke nabijheid: zilverglanzende parallelle plaatjes die in kleine pakketjes kriskras over de matrix gedeponeerd liggen en dan nog wel in handgrote specimens.

Maar Sainte-Marie is voor mij niet alleen belangrijk voor nieuwe (en occasionele her-)introductions: mits een beetje ervaring en een geoefend oog kun je er voor somtijds aantrekkelijke prijzen ook heel wat uitstekende éénmalige specimens oppikken. Die vind je uiteraard in eerste instantie bij dealers die zich specialiseren in het recyclen van oude verzamelingen en bij verzamelaars die hun collectie (geheel of gedeeltelijk) zélf liquideren. Maar ook verkopers die je het liefste zo zou voorbijlopen hebben soms aantrekkelijke stukken uit globale ruiltransacties die ze snel kwijt willen of waarvan ze de naam of de zeldzaamheid niet kennen of wat dan ook.

En ook dit jaar is de oogst aan "one-offs" tegen een betaalbare prijs overvloedig. Een malachietkogel van drie centimeter in een planchéiet geode, niet uit Namibia of Katanga maar wél Mindouli, Congo Brazza; gele botroïdale cadmiumhoudende smithsoniet uit Mechernich in de Eifel; Engelse "boekbariet" op gele fluorietkubussen uit de Hilton Mine; turkoois ter grootte van een kindervuistje uit de Mineral Park Mine, Arizona; stalactitische hematiet uit de voormalige mijn La Arboleda in Bilbao (momenteel overbouwd met woonblokken); londoniet kristallen op matrix uit Antsongombato, Madagascar; een monumentale historische tetrahedriet op rhodochrosiet uit Cavnice; een échte spherocobaltiet uit Kolwezi : 99+% van wat hiervoor moet doorgaan is cobaltocalciet, maar hier wijzen zowel kleur (magenta) als kristalvorm (kleine bolletjes met een duidelijk kristallijn oppervlak - vandaar de naam!) éénduidig op "the real thing"; een schitterende, ongeschonden 20 x 10 cm wulfeniet op matrix uit Touissit, Marokko en idem dito uit Mezica, Slovenië. Mocht deze (onvolledige!) opsomming je aan het kwijlen hebben gezet: zorg er voor dat je er de volgende keer zelf ook bij bent! Ook dit jaar werd steen en been geklaagd dat Sainte-Marie zo duur is en dat klopt helaas grotendeels en het wordt alsmaar erger. Maar als verzamelaar blijf je zelf verantwoordelijk voor je eigen keuzes: niemand verplicht je exorbitante bedragen te betalen en geloof me vrij: er zijn nog altijd uitstekende zaken te doen tegen lage tot aanvaardbare prijzen, als je er maar vroeg bij bent én je ogen open houdt.

Van het boekenfront is er uitstekend nieuws en het zal zo stilaan wel niemand meer verwonderen dat dat van Bode Verlag afkomstig is. Het derde volume van Gregor Mark's monumentale "Schwarzwald" is net uit - tegen einde dit jaar wordt deze reeks afgerond met een vierde en laatste

volume, alles bijeen goed voor pakweg 2500 pagina's. Maar dat is niet alles: daarbovenop komt dan nog eens "Minerale mit einer Typlokalität in Sachsen" (700 pp) én het eerste deel van een vierdelige reeks "Erzgebirge" (650 pp) die momenteel in de steigers staat!

En daarmee zit voor mij op vrijdagmiddag zo rond 15.00 de beurs er op. Ik vermijd nog een tweede rondgang te maken want als je je daar aan waagt is het gevaar niet denkbeeldig dat je onbewust je normen gaat verlagen en je zaken gaat kopen waarvan je achteraf spijt krijgt – bovendien kennen budgetten zo ook hun grenzen! Ik wip nog even binnen bij de "Exposition Prestige" over mineralen en vulkanisme: een smaakvolle en leerrijke tentoonstelling waarbij zowel de mineralenspecimens als de historische artefacten zeer de moeite waard zijn. Naast onder andere de verschillende vormen van lava, diverse vulkaanprojectielen en de meest vreemdsoortige calciet-op-amethystformaties uit Rio Grande do Sul (Zuid Brazilië/Noord Uruguay) zie je hier ook vervormde spijkers, kettingen en glazen die in 1902 de uitbarsting van de Mont Pelée op Martinique – de meest desastreuze van de twintigste eeuw -(min of meer) overleefden.

Jean Jacques Abello van Cailloux kreeg van Mineralogical Record in het verslag van de recente Tucson beurs nogal wat lof toegezwaid voor een lot orthoklaas Carlsbad tweelingen die daar als HQLP (high quality, low price) bestempeld werden. Als ik uit louter nieuwsgierigheid nog even bij hem langsloop kom ik echter snel tot het besluit dat de quotering MQHP (medium quality, high price) hier toepasselijker zou zijn: zestig Euro voor een weliswaar onbeschadigd specimen waar verder echter niets speciaal aan is vind ik schromelijk overdreven – met wat geduld vind je dat op onze beurzen voor vijf, hoogstens tien Euro. Helaas nog maar eens een voorbeeld van hoe wij van onze Amerikaanse collega-verzamelaars (of tenminste het target publiek van Mineralogical Record?) in appreciatie kunnen verschillen.

Op mijn weg naar de beursuitgang blijf ik tenslotte nog even hangen bij de stand van Manfred Schwarz: daar was mijn oog al eerder gevallen op een uitstekend klassiek én groot specimen chalcopyriet met kwarts uit Cavnic, Roemenië. Manfred stelt zich voor als afkomstig uit Schneeberg (een naam als een klok voor Ertsgebirge-mineralen). Hij is ver in de zeventig en vroeger was hij werkzaam als ingenieur in diverse mijnen onder het DDR-bewind, waaronder ook die van Pohla – jawel, van de befaamde honigkleurige bariet die door het regime tegen harde deviezen aan het Westen werd ten gelde gemaakt. Er werd op die bariet heel scherp toezicht gehouden: de aders in kwestie werden met hekwerk afgesloten en zonder speciale pas kwam je daar niet binnen. De core business voor Pohla was echter uranium en verder kwam er ook heel wat zilver voor, waarop de controle heel wat minder stringent was – in die zin zelfs dat Manfred met wat hij buiten smokkelde aan edelmetaal naderhand een huis kon bouwen. Al de zilverspecimens in zijn stand (en dat zijn er heel wat) dateren nog uit die tijd maar gezien zijn leeftijd heeft hij besloten van daar nu minstens een deel van te verkopen. De man is een echte spraakwaterval en met veel nostalgie vertelt hij honderd uit over zijn tijd in de mijn – zij het in zijn niet altijd goed te volgen Duits dialect. Ik kom er tenslotte buiten mét de Roemeense chalcopyriet én nog een heel royaal voorzien zilver-op-arseen specimen tegen een ronduit belachelijk goedkope prijs. Bij het afscheid wordt mij duidelijk waarom: Manfred vertrouwt mij toe dat hij vandaag nog niets had verkocht en dat hij met zijn kompaan-verkoper gewed had dat hij binnen het uur nog een verkoop zou realiseren van ... exact wat hij mij voor de twee stukken aanrekende. Iedereen tevreden dus.

Tot zoverre het mineraal gedeelte van dit verslag – hardline verzamelaars kunnen hier met een gerust gemoed afhaken (in zoverre ze dat al niet eerder hebben gedaan, maar dan zien ze deze verwittiging natuurlijk ook al niet meer). Wat volgt is louter petite histoire die niets met mineralen te maken heeft – bedoeld voor liefhebbers daarvan (en ik weet dat die er zijn). Op culinair gebied kan ik uitermate kort zijn: ze bakken er in de Elzas nog altijd niets van - zowel letterlijk als figuurlijk – maar ik heb na ettelijke beurzen mijn lot manmoedig leren te dragen. Vooropgesteld dat mijn zelfopoffering

niet langer moet duren dan een paar dagen ben ik tevreden met een stuk rond bordkarton inclusief rubber topping (“pizza mare”), een snelle hap in het lokale halal “hamburgerrestaurant” (what’s in a name) of een zwartgeblakerde tarte flambée. Die laatste wordt op het beursterrein door de lokale cyclistenvereniging op hun internationaal geredigeerd menu aangeprezen als “flamed tart”. Andersom vertaald moet dat volgens de Urban Dictionary zo ongeveer iets betekenen als “pute emflammée”: hoe hongerig moet een anglofoon wel zijn om zich daaraan zal wagen.

Voor een dak over het hoofd heb ik – tegen beter weten in – nog maar eens geboekt in Le Tilleul in Labaroche, heel wat MKA’ers wel bekend. Zoals je je uit mijn verslag van vorig jaar ongetwijfeld nog wel zult herinneren (?) heeft daar de legendarische Zoef de Haas de scepter doorgegeven aan Céline, haar nichtje. Daar was toen nog niet zoveel van te merken, maar ditmaal is de ommekeer des te drastischer. De ontvangst op woensdagavond is in alle geval al ijsig koel – er hangt elektriciteit in de lucht, dat voel ik zo. Er wordt mij categoriek diets gemaakt dat ik géén Wifi heb, alhoewel ik daar via mijn extra vroege boeking expliciet heb om gevraagd: hoe moet ik dan ’s avonds de verzamelde uitleg van die dag via MinDat verifiëren? En een ontbijt om 07.30 – vroeger nooit een probleem – kan ik ook al vergeten want het brood wordt pas om 08.00 geleverd (de volgende dagen zie ik hoe om 07.00 de Labarochioanen het verse stokbrood met armenvol uit de bakkerij naast het hotel wegdragen): hoe moet ik in godsnaam in Sainte-Marie dan nog een redelijke parkeerplaats vinden? Telkens ze met een nieuwe beperking komt aandragen verwijst ze categoriek en ongevraagd naar het huisreglement. Zélf een ontbijt op de kamer organiseren mag niet want par mesure d’hygiène il est interdit de pique-niquer dans les chambres – óók per huisreglement. Als ik ’s avonds terugkom vind ik mijn kamer onafgesloten (zal waarschijnlijk ook tegen het reglement zijn). Maar toch duurt het tot vrijdagavond - wanneer ik vervroegd ga uitchecken teneinde ’s morgens in alle vroegte te kunnen vertrekken (voorlopig nog niet per huisreglement verboden) – als er eindelijk licht in deze zaak komt. Ze vraagt smalend waarom ze mij de afgelopen dagen niet aan het ontbijt heeft gezien. En dat ze niet begrijpt waarom ik sowieso terugkom als alles hier dan toch zo slecht is. En dat ze mij helemaal niet sympa vindt. Nu span ik mij in het dagelijks leven doorgaans wel niet bijster in om sympa over te komen – vooral niet tegenover omhooggevallen hoteluitbaatsters – maar als je dat ongevraagd en totaal onverwacht in het gezicht wordt gegooid komt dat wel even als een verrassing aan. En dan gaat bij mij uiteindelijk de lamp branden : ik ben verleden jaar zo goedgevolg/stom/vermetel (ik weet het ook zelf niet meer) geweest om op verzoek van mijn boekingsmaatschappij (booking.com) een korte appreciatie te geven over mijn verblijf aldaar ... Terug thuis vind ik al snel de details terug: Wifi slecht (was er niet); ontbijt beperkt; kamer klein en onhandig; overall score 6,3 en dat is hier blijkbaar absolutely not done: op een beoordeling hoor je alleen maar positieve zaken te vermelden. Ik vermoed dat het huisreglement nu binnenkort met minstens vijf pagina’s ter zake zal worden uitgebreid. Maar mijn besluit is snel gemaakt: we gotta get out of this place (The Animals, 1965); Labaroche nooit meer - plus jamais - never again - nie wieder - nunca mas. Elk zegge het voort.

Maar ik laat dit voorval in geen geval mijn plezier vergallen. Sainte-Marie was dit jaar ongemeen fysisch zwaar. In het zweet mijns aanschijns heb ik drie lange dagen mineralen bekeken, gekeurd, gewikt, gewogen, vergeleken, bediscussieerd, gekocht, laten staan, gezeuld,... Maar als ik daar achteraf op terugkijk dan was het toch wel zéér de moeite. Zoals Dimitri Verhulst het in zijn “Bloedboek” al zo treffend formuleerde: werken was een plezier, gewerkt hebben nog plezanter.

RAYMOND DEDEYNE
